

ПОГОДЖЕНО
Студентською радою
Національного університету
цивільного захисту України

Голова

Вікторія КУЧЕРЕНКО

« 8 » січня 2025 р.

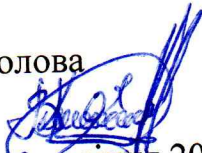
ЗАТВЕРДЖЕНО

Конференцією трудового колективу
Національного університету
цивільного захисту України,
протокол від 15.01.2025 № 1/25

ПОГОДЖЕНО

Радою молодих вчених
Національного університету
цивільного захисту України

Голова

Валентин КЕРДИВАР

« 8 » січня 2025 р.

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

введено в дію Наказом НУЦЗУ
від « 17 » січня 2025 № 39

Черкаси 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України (далі – Кодекс) установлює загальні принципи, правила академічної доброчесності та етичної поведінки, якими мають керуватися учасники освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, наукові, науково-педагогічні та інші працівники), Національного університету цивільного захисту України (далі – Університет) під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, а також визначає політику і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності в Університеті, відповідальність за порушення академічної доброчесності.

1.2. Кодекс розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази, Статуту Національного університету цивільного захисту України, Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України та інших нормативних документів Університету.

1.3. Метою Кодексу є:

- забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті;
- формування академічних цінностей та високої академічної культури в учасників освітнього процесу;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності та відповідальності;
- забезпечення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- розвиток права учасників освітнього процесу на академічну свободу та права Університету на інституційну автономію;
- підвищення позитивного іміджу та ділової репутації Університету в вітчизняному та європейському освітніх просторі.

1.4. У цьому Кодексі терміни і поняття вживаються в такому значенні:

академічна доброчесність – сукупність етичних принципів і визначених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна культура – система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасників освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці;

наукова етика – сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності;

якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством та відповідним стандартам вищої освіти;

якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань;

штучний інтелект (Artificial Intelligence) — це організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань;

генеративний штучний інтелект (Generative AI) — технологія, яка створює контент (текст, зображення, відео та комп'ютерний код) шляхом визначення шаблонів у великих обсягах навчальних даних та потім створення оригінального матеріалу зі схожими характеристиками (наприклад, ChatGPT і Google Bard для тексту та DALL-E, Stable Diffusion, Midjourney для зображень).

1.5. Дотримання норм цього Кодексу є обов'язковим для всіх учасників освітнього процесу як на території Університету, так і поза ним.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ

2.1. Основними принципами та цінностями академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин є

- *доброчесність* – відданість учасників освітнього процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності;

- *чесність та порядність* – системне уникнення проявів академічної недоброчесності під час реалізації власної діяльності;

- *правдивість* – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;

- *прозорість* – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники освітнього процесу зобов'язані діяти відкрито, зрозуміло та в рамках закону;

- *законність* – дотримання кожним учасником освітнього процесу нормативно-

правових актів України і нормативних документів Університету та стимулювання до цього інших;

- *повага* – повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками освітнього процесу;

- *довіра* – усі учасники освітнього процесу мають впевненість в чесності та чесності один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності можуть бути несанкціоновано запозиченими, кар'єру спаплюжено, а репутацію підірвано;

- *послідовне відстоювання* гідної поведінки та ідей поширення принципів академічної доброчесності в несприятливих умовах стороннього тиску;

- *справедливість* – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності;

- *самовдосконалення та вдосконалення* – учасники освітнього процесу визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті, зокрема через власний професійний розвиток;

- *відповідальність* – вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки;

- *сумлінність* – учасники освітнього процесу належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання;

- *професіоналізм* – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником освітнього процесу;

- *партнерство* – зорієнтованість на співпрацю та партнерську взаємодію з метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб;

- *академічна свобода* – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності, неприйнятними для всіх учасників освітнього процесу Університету, вважаються:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *самоплагіат* - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- *фабрикація* - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- *фальсифікація* - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- *списування* - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- *хабарництво* - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- *необ'єктивне оцінювання* - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

3. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

3.1. Правила академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасників освітнього процесу передбачають:

- дотримання вимог законодавства України, Статуту Університету, нормативних документів Університету та цього Кодексу.
- дотримання моральних норм та правил етичної поведінки;
- відповідальне ставлення до своїх обов'язків, вчасне й сумлінне виконання необхідних навчальних та дослідницьких завдань;
- сприяння своєю діяльністю збереженню, розвитку і популяризації освітніх та наукових традицій і цінностей Університету, а також – примноженню традицій та позитивної репутації Університету;
- недопущення правопорушень, сприяння запобіганню й викоріненню різних видів порушень іншими особами в навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності, бути нетерпимими до них;
- повага права і свободи людини, честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;
- спілкування в університетському середовищі державною мовою, піклування про культуру власної мови та мови здобувачів освіти чи колег;
- не використання в університетському середовищі наукових праць, освітніх проєктів, програмного забезпечення, джерел інформації, медіа, музики та

інших контентів, що походить з держави-агресора або держави-окупанта;

- сприяння поширенню якісної інформації та підтримування власної науково-освітньої культури;

- не розповсюдження та запобігання розповсюдженню інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації Університету;

- сприяння становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу, підтримування атмосфери довіри, відповідальності та взаємодопомоги в університетському співтоваристві;

- ведення здорового та активного способу життя, дотримання правил особистої гігієни, бути охайним і акуратним;

- допомога учасникам освітнього процесу, які опинилися в складних життєвих обставинах;

- підтримування чистоти й порядку на території Університету, дбайливе ставлення до майна та ресурсів Університету.

3.2. Кожен здобувач вищої освіти у своїй навчальній діяльності повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу), сумлінно та вчасно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;

- активно займатися самостійною роботою: знаходити інформацію з перевірених джерел; додатково опрацьовувати нову літературу та Інтернет-ресурси, вказані в методичних рекомендаціях науково-педагогічних працівників;

- не допускати плагіату у своїх роботах, посилаючись на джерела, з яких береться інформація, незалежно від того, в якому вигляді вона опублікована – в електронному чи паперовому;

- поважати право інтелектуальної власності, наукові та навчальні здобутки інших;

- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- дотримуватися правил ділового етикету у поведінці та норм культури спілкування у комунікації з усіма учасниками освітнього процесу в Університеті;

- поважати думки інших учасників освітнього процесу, уміти вести дискусію, аргументовано відстоюючи свою точку зору;

- не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;

- не використовувати та запобігати використанню з боку інших учасників освітнього процесу службових або родинних зв'язків для отримання нечесної

переваги в освітній діяльності.

3.3. Кожен науковий і науково-педагогічний працівник у своїй діяльності повинен дотримуватися моральних норм правил етичної поведінки, наукової етики та принципів академічної доброчесності, а саме:

- забезпечувати якість викладання навчальних дисциплін на високому науково-теоретичному й методичному рівнях;
- доносити до здобувачів вищої освіти достовірну наукову інформацію, сприяти їх творчій активності та становленню громадянської позиції;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, використовувати у науковій та науково-педагогічній діяльності інноваційні педагогічні технології та інформаційно-комунікаційні засоби навчання, а також – сучасні й достовірні джерела інформації;
- керуватися принципами об'єктивності та прозорості під час оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти;
- нести персональну відповідальність за чесну та об'єктивну оцінку навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю здобувачів вищої освіти;
- приходити на всі заняття вчасно і не залишати аудиторію передчасно, використовувати ефективно академічний час для досягнення результатів навчання, визначених у робочій програмі навчальної дисципліни;
- якісно складати методичні вказівки й рекомендації з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з вивчення навчальних дисциплін, вказуючи наявні новітні надходження літератури та Інтернет-ресурси, надавати якісні консультації здобувачам вищої освіти у відведений для цього робочий час;
- надавати достовірну інформацію про власну наукову, науково-педагогічну та творчу діяльність;
- контролювати дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- поважати думку кожного здобувача вищої освіти, заохочувати й надавати всім рівні можливості під час обговорення дискусійних питань;
- дотримуватися принципів світськості й віротерпимості в освітньому процесі;
- не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- бути взірцем найвищої інтелігентності, дотримуватися норм культури спілкування в процесі комунікації зі здобувачами вищої освіти, колегами та гостями Університету;
- для запобігання конфлікту інтересів, пов'язаного з неакадемічним характером відносин, уникати двозначних відносин зі здобувачами вищої освіти, зокрема: прямого чи непрямого отримання подарунків або послуг від здобувачів вищої освіти в обмін на дії та рішення, що належать до компетенції науково-педагогічного або наукового працівника; обговорення професійних, особистих якостей співробітників Університету чи учасників освітнього процесу; намірів установити інтимні стосунки.

3.4. Дотримання етичних норм та принципів академічної доброчесності у

науковій діяльності усіма учасниками освітнього процесу передбачає:

- спрямовувати свої зусилля на подальше застосування отриманих знань задля блага людства, наближення перемоги, розвитку та відбудови України у післявоєнний період, збереження навколишнього середовища та найекономнішого використання природних ресурсів;
- сприяти розповсюдженню наукових знань і протидіяти поширенню псевдонаукових теорій, хибних концепцій та уявлень;
- нести відповідальність за наслідки своєї наукової діяльності, протидіяти отриманню результатів, що суперечать принципам академічної доброчесності й можуть завдати шкоди;
- дотримуватися професійних стандартів планування та проведення наукових досліджень;
- забезпечувати принципову чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим прояви нечесної поведінки, рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права;
- визнавати міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав, обов'язково посилатись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- надавати достовірну інформацію про результати власних наукових досліджень;
- протидіяти конформізму, нести персональну відповідальність за чесну та об'єктивну оцінку наукових робіт та дисертацій;
- захищати свободу наукової думки, засуджувати цензуру щодо наукової творчості;
- визнавати творчий внесок кожного з авторів дослідження, що проводилося колективно, не включати до списку авторів осіб, які не мали відношення до отримання наукових результатів.

3.5. Неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу є:

- недотримання норм Конституції та законодавства України з питань освіти, а також нормативних документів Університету;
- навмисне перешкоджання освітньої, наукової, науково-педагогічної чи творчої діяльності;
- запізнення або пропуски навчальних занять чи роботи без поважної причини;
- вживання наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв та паління на території Університету й гуртожитків;
- принесення в Університет зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть нашкодити життю та здоров'ю людини;
- прояви різних форм агресії проти інших, сексуальні домагання;
- участь в азартних іграх під час освітнього процесу та на робочому місці;
- поширення неправдивої та компрометуючої інформації про учасників освітнього процесу;
- перевищення повноважень під час освітньої, науково-педагогічної та творчої діяльності або проведення наукових досліджень;

- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в освітній, науковій, науково-педагогічній та творчій діяльності;
- ведення в Університеті політичної, релігійної чи іншої пропаганди, а також примус до сповідання або відмови сповідувати релігії під час освітньої та творчої діяльності, до участі в релігійних обрядах і святах, участі в діяльності й заходах релігійних об'єднань і об'єднань, діяльність яких спрямована на розповсюдження ідеології;
- використання символіки Університету або його структурних підрозділів у заходах, не пов'язаних із діяльністю Університету;
- завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі Університету;
- недотримання правил співжиття на території гуртожитків Університету, порушення дисципліни, допущення непристойної поведінки на території Університету чи гуртожитків.

4. ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

4.1. Штучний інтелект є сучасним інструментом, тому розглядається Університетом як можливість для вдосконалення академічної діяльності, оскільки інструменти штучного інтелекту можуть бути допоміжними засобами для підтримки навчання та викладання, але з урахуванням його використання з добрими намірами, згідно з принципами академічної доброчесності та з усвідомленням ризиків, які він може створювати.

4.2. Університет має обов'язок навчати майбутніх випускників перевагам розумного використання технологій штучного інтелекту, а також гарантувати, що вони розуміють ризики та етичні аспекти таких інструментів.

4.3. Загальний внесок штучного інтелекту в освітній процес полягає в створенні більш ефективних, інтерактивних та доступних засобів навчання та викладання, що сприяє підвищенню якості освіти та розвитку академічної спільноти.

4.4. Штучний інтелект має значний потенціал та може бути застосований у різних напрямках академічної діяльності учасників освітнього процесу для полегшення навчання, викладання та досліджень, наприклад, для:

- персоналізованого навчання, коли алгоритми машинного навчання використовують для створення індивідуалізованих програм навчання, які враховують потреби та рівень знань кожного здобувача вищої освіти або забезпечують їх потреби в додатковій підтримці;
- автоматизації процесу оцінювання (завдань, тестів та інших форм контролю знань), надання звітності та аналізу навчальних досягнень;
- розробки віртуальних асистентів для навчання (чат-ботів), які можуть відповідати на питання, надавати підтримку та допомагати в розв'язанні завдань;
- створення імерсивних освітніх середовищ, що полегшують розуміння

складних концепцій – інтерактивних віртуальних середовищ для поглиблення вивчення певних навчальних курсів, моделювання та демонстрації експериментів (віртуальне проведення експериментів та лабораторних робіт) або навіть проведення віртуальних екскурсій;

- гейміфікації освітнього процесу – впровадження ігрових технологій, зокрема, для розвитку навичок спілкування, креативності, командної роботи або надання альтернативної точки зору;

- автоматизації дослідницьких процесів, коли інструменти штучного інтелекту допомагають аналізувати великі обсяги інформації, допомагаючи в ідентифікації нових тенденцій, що можуть залишитися непоміченими при традиційних методах, що значно полегшує дослідження;

- розробки нових гіпотез – інтелектуальні алгоритми можуть аналізувати наявні дослідження, виявляти закономірності й формулювати нові гіпотези для подальших експериментів та досліджень;

- презентації результатів досліджень – алгоритми генерації тексту можуть допомагати науковцям у впорядкуванні та анотуванні наукових статей та доповідей.

4.5. Науково-педагогічні працівники можуть використовувати інструменти моделей штучного інтелекту для:

- автоматичного надання відповідей на запитання студентів через веб-сайт, чат-бот або електронну пошту;

- створення окремих елементів матеріалів лекцій, публікацій або досліджень (як основу для подальшого редагування);

- переходу від рутинних ручних і когнітивних завдань до нестандартних аналітичних та інтерактивних завдань для ефективного опитування студентами навчальної дисципліни;

- створення більш персоналізованого, ефективного та інклюзивного навчального середовища.

4.6. Здобувачі вищої освіти можуть використовувати інструменти моделей генеративного штучного інтелекту для:

- проведення дискусій, обговорення ідеї, розвиваючи власні думки та аналізуючи ідеї штучного інтелекту;

- перегляду своїх ідей, їх переформулювання для поліпшення структури та їх чіткого, більш конкретного висловлювання;

- організації самостійного навчання, розвитку навичок письма, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу;

- автоматизованої перевірки граматики, структури та стилю своїх написаних робіт;

- створення мультимедійних матеріалів (анімації, відео чи інтерактивних презентацій);

- розробки ігрових сценаріїв, що сприяє розумінню різних ситуацій та розвитку стратегічного мислення; аналізу великих обсягів даних у своїх дослідженнях.

4.7. В університеті визнається академічно нечесним такі способи використання моделей штучного інтелекту, які порушують принципи доброчесності та етики досліджень:

- порушення академічної доброчесності – забороняється використовувати генеративний штучний інтелект для автоматичного написання наукових робіт, курсових, дипломних проєктів або будь-яких інших навчальних матеріалів, що видаються за власні роботи;

- невідповідність освітнім стандартам – створення матеріалів за допомогою штучного інтелекту, що не відповідають затвердженим навчальним планам, програмам та державним освітнім стандартам;

- фальсифікація результатів досліджень – використання штучного інтелекту для підробки або маніпуляції науковими даними, результатами експериментів чи статистичної інформації;

- невідповідне використання в тестуванні та оцінюванні – заборонено використовувати штучний інтелект для автоматизації оцінювання без належної перевірки на точність, об'єктивність та адекватність до освітніх завдань.

- використання штучного інтелекту для створення маніпулятивних або упереджених навчальних матеріалів – генерація контенту, що може містити суб'єктивні або необ'єктивні погляди, особливо якщо це не відповідає етичним стандартам освіти;

- розголошення конфіденційної інформації – використання штучного інтелекту для аналізу або обробки приватної інформації про учасників освітнього процесу чи інші освітні установи без їх згоди;

- створення небезпечного контенту – генерація матеріалів, що можуть сприяти поширенню насильства, дискримінації, нетерпимості або порушувати права людини;

- надмірна автоматизація навчального процесу – забороняється повністю покладатися на штучний інтелект в освітньому процесі, що може призвести до зниження ролі педагогічних та науково-педагогічних працівників та критичного мислення здобувачів вищої освіти.

- неетичне використання для контролю здобувачів вищої освіти – використання штучного інтелекту для спостереження за поведінкою здобувачів вищої освіти без їхньої згоди або порушення їхнього права на приватність.

4.8. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі має бути підпорядковане чітким етичним та правовим стандартам, а його роль повинна полягати в тому, щоб допомагати, а не замінювати людську діяльність, зберігаючи високу якість освіти і відповідальність учасників процесу.

5. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Дотримання принципів і правил академічної доброчесності учасниками освітнього процесу є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Університету, яка регламентується Положенням

про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті цивільного захисту України.

5.2. Університет забезпечує проведення комплексу заходів, які мають на меті забезпечити виконання принципів і правил академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу та протидіяти будь-яким проявам академічної недоброчесності. План заходів затверджується щорічно рішенням вченої ради Університету.

5.3. Реалізація політики академічної доброчесності Університету здійснюється через:

- діяльність Комісії академічної доброчесності Університету;
- діяльність групи сприяння академічній доброчесності Університету, (регламентується Положенням про групу сприяння академічній доброчесності в НУЦЗ України);
- створення і функціонування системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- посилення заходів щодо боротьби зі списуванням здобувачами вищої освіти під час виконання різних типів завдань;
- сприяння використанню генеративного штучного інтелекту (Generative AI) у межах Політики використання штучного інтелекту Університету;
- протидію будь-яким проявам неправомірної вигоди;
- інформування на веб-сайті Університету та в соціальних мережах про заходи щодо забезпечення принципів та правил академічної доброчесності;
- проведення тренінгів, семінарів та інших заходів для учасників освітнього процесу з метою заохочення їх до етичної поведінки та формування навичок протидії академічній недоброчесності;
- формування умов для розвитку взаємної довіри й поваги та партнерства між учасниками освітнього процесу;
- участь Університету у проектах сприяння академічної доброчесності в Україні;
- вивчення досвіду вітчизняних та іноземних закладів вищої освіти щодо реалізації принципів і правил академічної доброчесності в освітньому середовищі.

5.4. Кожен учасник освітнього процесу несе відповідальність за дотримання принципів і правил академічної доброчесності в освітній, творчій та науковій діяльності. Кожен учасник освітнього процесу мусить реагувати на порушення або спроби порушень принципів і правил академічної доброчесності іншими особами, зокрема:

- вказувати учасникам освітнього процесу на неприпустимість здійснення нечесної поведінки в освітній, науковій та творчій діяльності;
- повідомляти керівництво Університету, його структурні підрозділи або органи студентського самоврядування, в тому числі письмово, про порушення особами правил академічної доброчесності;
- звертатися до Комісії академічної доброчесності Університету з метою розгляду порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу та притягнення їх до відповідальності.

5.5. Питання щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів і правил академічної доброчесності наприкінці навчального року розглядаються на засіданнях вченої ради Університету, вчених рад структурних підрозділів, студентської ради Університету, студентських рад структурних підрозділів та засіданнях кафедр.

5.6. Контроль за дотриманням науковими і науково-педагогічними працівниками принципів і правил академічної доброчесності здійснюють начальники (завідувачі) відповідних кафедр та керівники наукових підрозділів. За інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності в структурних підрозділах відповідають їхні керівники, заступники керівників та куратори навчальних груп.

5.7. За порушення академічної доброчесності до здобувачів вищої освіти можуть застосовуватися такі заходи впливу:

- академічні (отримання незадовільної оцінки за результатами контрольного заходу, повторне проходження оцінювання поточного або підсумкового контролю (контрольна робота, іспит, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента, зниження семестрового академічного рейтингу, позбавлення права на навчання за індивідуальним графіком на певний термін;
- дисциплінарні (відрахування із Університету).

5.8. За порушення академічної доброчесності наукові та науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до адміністративної та дисциплінарної відповідальності відповідно до тяжкості порушення:

- відмова у присудженні наукового (освітнього) ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітнього) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених відповідними законами органів чи займати визначені відповідними нормативно-правовими актами посади;
- догана;
- недопущення до участі в конкурсі на заміщення посади науково-педагогічного працівника;
- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень, визначених нормативно-правовими актами чинного законодавства України та нормативних документів Університету.

5.9. За інші порушення етичних норм і правил академічної доброчесності до учасників освітнього процесу можуть бути застосовані різні заходи виховного впливу, зокрема відвідування спеціальних занять (тренінгів), підготовка есе на тему встановлених стандартів наукової та освітньої роботи, вивчення додаткового курсу з етики, оголошення догани, обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проєктів.

6. КОМІСІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Комісія академічної доброчесності Університету (далі – Комісія) – колегіальний орган, на який покладені такі завдання:

- організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в Університеті стандартів академічної доброчесності;
- виявлення порушень принципів і правил академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу;
- розгляд скарг про підозру в застосуванні неетичних практик у освітній і науковій діяльності;
- надання пропозицій керівництву Університету (керівникам структурних підрозділів) щодо притягнення порушників академічної доброчесності до відповідальності й накладання відповідних санкцій.

6.2. До складу Комісії входять: перший проректор з навчальної роботи, проректор з наукової роботи, голова студентської ради Університету та його заступник, по два представники від наукових та науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти кожного навчально-наукового інституту, що обираються на вчених радах відповідних структурних підрозділів, за погодженням з органами студентського самоврядування, представник від ради молодих вчених. Склад Комісії академічної доброчесності затверджується наказом ректора терміном на один навчальний рік.

6.3. До членів Комісії не можуть обиратися особи, які притягувалися до відповідальності за порушення цього Кодексу та нормативних документів Університету. Члени Комісії, проти яких висунуто звинувачення в порушенні цього Кодексу, не можуть брати участь у її засіданнях та відстороняються від діяльності в Комісії, а на їх місце обирається інша особа.

6.4. Голова Комісії, його заступник і секретар обираються з числа її членів на першому засіданні простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування. На першому засіданні ухвалюється план роботи Комісії на навчальний рік, про виконання якого голова Комісії звітує перед вченою радою Університету, не рідше одного разу впродовж навчального року.

6.5. Засідання Комісії проводяться відповідно до плану роботи (але не рідше одного разу за семестр) або позачергово у випадках, зазначених в пункті 5.7. Засідання вважається правомірним, якщо в ньому беруть участь 2/3 складу її членів.

6.6. Рішення Комісії приймаються на її засіданні простою більшістю голосів відкритим голосуванням і оформляються протоколом, який підписують голова і секретар Комісії.

6.7. Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення, зазначеного в пункті 2.2 цього Кодексу, має право подати офіційну скаргу на ім'я голови Комісії. У цьому випадку голова Комісії не пізніше, ніж через 10 днів після подання скарги оголошує про проведення позачергового–засідання, на якому відбувається розгляд скарги. Особа, що подала скаргу, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази (відео-,

аудіоматеріали, письмові показання тощо).

6.8. Процедура розгляду питання про порушення академічної доброчесності включає такі стадії:

6.8.1. *Повідомлення особи про подання скарги.* Відповідач має бути ознайомлений із висунутою проти нього підозрою, особливостями процедури розгляду даного питання. Допускається право вето відповідача щодо будь-якого члена Комісії, якщо підозри в його упередженості є обґрунтованими. Учасник освітнього процесу може визнати свою вину в допущеному порушенні. У такому разі розгляд питання не проводиться, а факт визнання провини враховується під час визначення виду відповідальності.

6.8.2. *Проведення розслідування.* Процедура розгляду питання передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який учасник освітнього процесу, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи);
- проведення консультацій з експертами (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, й дати висновок із питань, які виникають під час розгляду справи і стосуються сфери її спеціальних знань);
- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування.

6.8.3. *Завершення розслідування та підготовка звіту.* За результатами розгляду питання та з'ясування всіх істотних обставин Комісія готує письмовий звіт, який містить такі складові:

- вступна частина (дата складання та строки проведення розслідування, учасники процедури розгляду порушення правил академічної чесності та зміст скарги);
- описова частина (інформація за суттю питання, яка була розглянута Комісією);
- мотивувальна частина (обставини та докази, які комісія взяла до уваги);
- резолютивна частина (офіційні висновки та рекомендації для прийняття рішення).

Якщо будь-який член Комісії не погоджується зі звітом, він має право викласти окремо свою думку, що є невід'ємною частиною звіту.

Усі учасники процесу мають бути ознайомлені з результатами розгляду питання і, в разі наявності, подати письмові зауваження або заперечення до звіту.

6.9. Особа, яка підозрюється в порушенні академічної доброчесності, має право:

- знати про дату, час і місце проведення засідання та бути присутньою на ньому під час розгляду питання про притягнення її до відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- знайомитися з усіма матеріалами щодо встановлення фактів порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- оскаржити рішення про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності в органі, вповноваженому розглядати апеляції, або в суді.

6.10. Звіт Комісії про розгляд питання про порушення академічної доброчесності надається впродовж трьох днів ректору Університету (керівнику структурного підрозділу), який на його підставі приймає рішення про винуватість або невинуватість особи, проти якої було подано скаргу, та притягнення її до відповідальності за порушення академічної доброчесності або застосування заходів дисциплінарного чи виховного характеру (у випадку доведення вини порушника).

Прийняте рішення є підставою для видання відповідного наказу по Університету (розпорядження по структурному підрозділу).

У випадку виникнення нових обставин справи або недостатнього вивчення Комісією усіх поданих матеріалів ректор Університету (керівник структурного підрозділу може направити справу на додатковий розгляд.

6.11. Комісія повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності та не допускати поширення інформації за межі відповідних регламентних процедур. Лише учасники процедури розгляду порушення академічної доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом скарги та матеріалами справи.

6.12. Рішення про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності може бути оскаржене в письмовій формі впродовж десяти днів з моменту ознайомлення з прийнятим рішенням. Апеляція подається на ім'я ректора Університету, який призначає склад апеляційної комісії для повторного розгляду справи.

Апеляційна комісія зі свого боку розглядає питання за процедурою, зазначеною у пункті 6.8 та готує новий звіт про факт порушення академічної доброчесності, який передає на розгляд ректору Університету. Остаточне рішення приймається ректором Університету або уповноваженою ним особою. Рішення ректора Університету не оскаржуються.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Цей Кодекс затверджується рішенням Конференції трудового колективу Університету.

Зміни та доповнення до Кодексу виносяться на розгляд Конференції трудового колективу Університету за поданням вченої ради Університету, студентської ради Університету, первинної профспілкової організації Університету. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться виключно за рішенням Конференції трудового колективу Університету.

7.2. Усі учасники освітнього процесу мають бути обізнані щодо принципів і норм Кодексу. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки та порушення правил академічної доброчесності. Прийняття принципів і норм Кодексу засвідчується підписом учасника освітнього процесу. Підпис учасника освітнього процесу є зобов'язанням дотримуватись положень Кодексу та згодою з можливістю притягнення їх до відповідальності за порушення встановлених в Кодексі правил академічної доброчесності та етичної поведінки.

7.3. Ненадання згоди про дотримання правил і принципів академічної доброчесності, зазначених у цьому Кодексі, не звільнює від відповідальності за порушення правил і принципів академічної доброчесності та є підставою для відрахування здобувачів вищої освіти або відмови у прийнятті на роботу науково-педагогічних і наукових працівників.

7.4. Університет забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу через власний офіційний веб-сайт.